

MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont

Székhely: 1097 Budapest, Tóth Kálmán u.4.

Telefon: 36 1 309-2652

E-mail: titkarsag@krtk.mta.hu, www.krtk.mta.hu

I. A kutatóközpont egészét érintő kutatási és tudományszervezési eredmények 2017-ben

A KRTK 2017-ben a Kutatóközpont Tudományos Tanácsa által elfogadott középtávú stratégia által meghatározott célokat követve végezte kutatási tevékenységét, teljesítette tudományszervezési és adminisztratív feladatait. A pályázati és publikációs eredmények alapján megállapítható, hogy a KRTK kutatóinak egy része nemzetközi összehasonlításban is kiemelkedő eredmények elérésére képes. A Közgazdaság-tudományi Intézetben meglévő három Lendület kutatócsoport mellett, 2017-ben egy negyedik Lendület-csoport is támogatást nyert. A KTI sikeresen szerepelt az MTA elnöke által kiírt Kiválósági Központok Támogatása pályázaton és ehhez a kiíráshoz kapcsolódóan a KTI és az RKI több kutatója partnerként szerepel egy másik, a TK-val közösen szervezett nyertes pályázatban.

Az elért sikerek jelentős részét a KRTK stratégiai vállalkozásának, a KRTK Adatbankjának a folyamatos fejlesztése tette lehetővé. Az évek óta tartó szisztematikus építkezés és az adatgazdákkal megkötött megállapodások eredményeként az Adatbank ma már nemzetközi szinten is kiemelkedő kutatási lehetőségeket kínál a KRTK kutatói és külső partnerei számára. Az MTA KRTK Adatbankja 2017 során a kezelésében lévő adatbázisok frissítése mellett elindította egy újabb, hosszabb időre kiterjedő, bővebb változókészletű, kapcsolt államigazgatási panel építését. Felszerelte a HTK épületébe kihelyezett KSH KRTK Kutatószoba, valamint a KRTK Társadalomtudományi Laboratórium hardveres és szoftveres infrastruktúráját. 2018. január 30-án aláírtuk a KSH-KRTK kutatószoba működésének feltételeiről szóló középtávú szerződést a KSH-val. A kutatószoba 2018. februárjától már normál üzemmenetben dolgozik. A KSH szakemberei által távolról ellenőrzött kutatószobát a KSH egyetértésével megnyitottuk az MTA TK kutatói számára is. 2017. novemberében megtörtént egy második kutatószobai szerver üzembe helyezése, amely a terminálok számának négyeszeresére miatt jelentősen megnövekedett számítási igények kiszolgálását célozza. Az adatbanki és kutatószobai adatok Stata13 formátumban állnak a kutatók rendelkezésére.

A felhasználói kör bővítése céljából térítésmentes Stata tanfolyam indult a KRTK és a TK kutatói számára Budapesten, emellett kihelyezett képzésre került sor Pécsen a Regionális Kutatások Intézete kutatói számára. Megkezdjük az előkészületeket egy második, az RKI pécsi telephelyén működő kutatószoba létrehozására. Az Adatbanki szerverpark fejlesztését az egyre nagyobb adattömeg, valamint a folyamatosan növekvő érdeklődés indokolja. 2017-ben 118 esetben történt adatkérés (2012-ben 32-szer). Az adatkérések 42%-a érkezett az MTA KRTK-ból. A külső adatkérők között minden számottevő hazai kutatóhely szerepel, emellett tíz vezető európai és amerikai egyetem (például Harvard, Princeton, Chicago, Oxford) kutatói és PhD hallgatói kértek és kaptak kutatási adatokat. A Kutatószobában 2017-ben 736 foglaltság regisztráltak, ami a 2014-es induló érték több mint a duplája. Az Adatbank eddig 60 kutató – köztük nemzetközi projekt-partnerek – számára biztosított távoli hozzáférést a saját kezelésben lévő nagyméretű adatbázisokhoz.

A KRTK a főigazgatói intézkedési tervben rögzített stratégiai célkitűzéseknek megfelelően kiemelten támogatja a fiatal kutatók részvételét nemzetközi konferenciákon. E célból 2017-ben is meghatároztunk egy, a fiatal kutatók létszámának arányában, intézetenként elkülönített keretet. A kezdeményezés igen népszerű a KRTK mindhárom intézetében. 2017-ben 22 fiatal munkatárs konferencia-részvételének támogatására nyílt lehetőség ilyen módon.

2017-ben a TK-val közösen „Academic Writing I, II” címmel két kurzust szerveztünk fiatal kutatók számára. A képzésen a résztvevők 50-50 %-ban voltak a KRTK, illetve a TK kutatói, akik átfogó, strukturált ismeretet szerezhettek az akadémiai angol nyelvű tudományos cikkek publikálásának témaköreiben. A képzés előadója a CEU-n Academic Writing-ot oktató Robin Bellers volt. A sikerességre való tekintettel a Kutatóközpont idén is tervezi a képzés megtartását.

A központ évek óta törekszik arra, hogy az „Economics with Policy” KRTK nemzetközi szeminárium-sorozat rendezvényeire neves külföldi előadókat hívjon meg oly módon, hogy központi keretből finanszírozzuk a meghívott előadók szállás-, és utazási költségét. A szemináriumsorozat szervezője 2017-ben Kis Károly Miklós, a KTI Hálózatok gazdaságtana kutatócsoport vezetője volt. 2017-ben tizenegy előadót látott vendégül, akik bemutatták legfrissebb eredményeiket: Paloma Lopez-Garcia (European Central Bank), Bogdan J. Góralczyk (University of Warsaw), Jan Fałkowski (University of Warsaw), Corina Haita-Falah (University of Kassel), Frank Neffke (Harvard University), Jordi Brandts (Instituto de Analisis Economico (CSIC) és Barcelona GSE), Fabio Berton (University of Torino), David Manlove (University of Glasgow), Ugo Fratesi (Politecnico di Milano), Matt V. Leduc (Aix-Marseille Université és GREQAM), Peter McAdam (European Central Bank). A szemináriumsorozatban a nemzetközi kereskedelem, a regionális fejlődés, az agrárgazdaságtan, a játékelmélet, a munkaerőpiac és oktatás-gazdaságtan különféle területeiről, valamint Kína gazdasági fejlődését meghatározó kihívásokról hangzottak el előadások.

2017-ben a KRTK is bekapcsolódott a TK által szervezett Számítógépes Társadalomtudomány / Computational Social Science interdiszciplináris műhely munkájába, kutatóink előadásokat tartottak a Magyar Tudomány Ünnepeén szervezett konferencián és tanulmányt írtak a Magyar Tudomány tematikus számába.

A 2017. év folyamán a KRTK budapesti könyvtár-költözésének szakmai előkészületei folytak a munkaszervezés kidolgozásával, az ütemezettetés betartásával, a vagyonvédelem biztosításával. Leltározással, cédulakatalógusok átvizsgálásával, retrospektív katalogizálással, párhuzamosságok kiküszöbölésével, és állományok áthelyezésével erőteljes állományapasztást végeztünk intézeti kutatók szakmai bevonásával. A használati statisztikákat, webes elérhetőségeket és megváltozott könyvtárhasználati szokásokat figyelembe véve a gyűjtőkörbe nem tartozó és tartalmilag elavult kiadványokat kiselejteztük. Jelentős mennyiségű selejtezett kiadványt ajándékoztunk hazai és határon túli intézményeknek, cserepartnereknek. Fokozatosan áttérünk a nyomtatott folyóiratokról az online tartalmak szolgáltatására, ennek érdekében több évfolyamnyi hírlapot, periodikát adtunk át digitalizálásra, hogy cserébe ingyenesen megkapjuk az elektronikus változatukat.

A könyvtár az intézeti információs-dokumentumvagyon megőrzését elsődlegesnek tartja, de a passzív állománygyarapítás helyett a szolgáltató, hozzáférést biztosító funkciót preferálja. A költözés tervezésekor, az informatikai rendszer kialakításakor is ezt tartotta szem

előtt. A költözés megszervezése hatalmas könyvtárszakmai kihívás volt, úgy érezzük, ennek a lebonyolítását sikeres projektként könyvelhetjük el. Az új olvasótermi informatikai környezet, a kulturált kutatóhely kialakítása már rövid idő alatt a könyvtári forgalom megnövekedését eredményezte, és bízunk abban, hogy az új infrastruktúra újabb lehetőségeket kínál további előrelépésekhez, fejlesztésekhez, az online szolgáltatásaink bővítéséhez, a kutatói igények minél magasabb szintű kiszolgálásához. Továbbra is célunk, hogy a nyomtatott előfizetéseket felváltssuk a korszerű online hozzáférések biztosításával, digitális tartalmak szolgáltatásával. Eredménynek tekintjük, hogy az EISZ nemzeti program keretében szolgáltatott szakirodalmi adatbázis-előfizetéseinket meg tudtuk tartani és még tartalom bővítésre is volt anyagi lehetőségünk. Könyvtárosaink elkötelezett hivatásszeretettel végezték kutatóink szakirodalmi ellátását, kutatástámogató tevékenységüket és részt vettek kutatói pályázatok, habilitációs eljárások, MTA doktori pályázatok összeállításában, publikációs és hivatkozási listák elkészítésében, MTMT adatbázis feltöltésében és gondozásában.

A kutatóközpont egészét érintette a 2017. novemberében lezajlott költözés a Humán Tudományok Kutatóházába. Mindez jelentős előkészítő és szervező munkát követelt meg a nem-kutatói állománytól, illetve a beköltözés utáni tennivalók számos többletfeladatot róttak a Gazdasági Osztály, a Titkárság, a Könyvtár munkatársaira, a KRTK informatikusaira. Az előkészítő munkálatok részeként a Gazdasági Osztályon 2017-ben erőteljes selejtezést kellett végrehajtani – az idevonatkozó előírások figyelembevételével – az iratállományban, mivel az új Humán Tudományok Kutatóházában nagyon kevés hely áll rendelkezésre a dokumentumok tárolására. A költözés és az új kutatóház kihívás elé állítja a KRTK-t informatikai szempontból is, hiszen a működés keretfeltételei módosultak, ezzel egyidőben jelentős informatikai fejlesztési feladatok kerültek előtérbe. Ezek ugyan részben már körvonalazódtak a KRTK új informatikai fejlesztési koncepciójában, de megvalósításuk hosszabb, több partner bevonásával zajló folyamat.

A KRTK Gazdasági Osztálya az akadémiai elvárásoknak megfelelően elindította a KÖPENY modult, a feltöltés folyamatos, de még nem érte el a kívánt szintet. Ennek egyik oka, hogy a Gazdasági Osztályra – az új előírások és elvárások miatt – egyre több munkateher hárul, amelyet a meglévő erőforrásokkal nem tud megfelelő módon teljesíteni. Általános gond, hogy a növekvő munkateherhez évek óta alacsonyan tartott bérek társulnak, így a külső munkapiac elszívó hatása erősödik, az elvándorló munkaerő helyett egyre kevésbé lehetséges szakmailag megfelelő minőségű (adott esetben angolul is beszélő, pályázatokat kezelni tudó) munkaerőt találni.

A 2017-es évben a KRTK-ban új külső tanácsadó testület alakult. A hazai és nemzetközi szakértőkből álló bizottság első ülését nyár elején tartotta, ahol a kutatóközpont és intézeteinek vezetői bemutatták az elmúlt évi eredményeket és beszámoltak a tervezett és folyamatban lévő fejlesztési irányokról. A testület tagjai pozitívan értékelték a kutatóközpontban és intézeteiben folyó munkát, és stratégiai javaslatokat fogalmaztak meg a középtávú kutatási irányokkal kapcsolatban.

A korábbi évekhez hasonlóan a kutatóközpont angol és magyar nyelvű negyedéves hírlevélben értesíti partnereit, illetve az iránta érdeklődőket kutatásairól, elért eredményekről, kiemelkedő publikációkról, illetve a legfontosabb eseményekről. A hírlevél segítséget nyújt abban, hogy fontos témákra irányítsuk a figyelmet és a KRTK ismertségéhez, nemzetközi

beágyazottságához is hozzájárul. Elérhetőségeik: <http://www.krtk.mta.hu/hirlevel/>, <http://www.krtk.mta.hu/newsletter/>

Az MTA alapelveivel összhangban a KRTK is kivette részét 2017-ben a szakpolitikai döntés-előkészítő folyamatokban, minisztériumok és egyéb szervezetek által igényelt társadalmi konzultációkban, előterjesztések bírálatában. A felkért kutatók adott szakpolitikai anyagokhoz állítottak össze szakmai véleményeket, hozzászólásokat, többször is igen szoros határidőkön belül. A társadalmi felelősségvállalás, az ismeretterjesztés a KRTK folyamatos feladatai közé tartozik, így a Központ 2017-ben is megjelent rendezvényeivel a Magyar Tudomány Ünnepe, és rendszeresen részt vesznek az MTA képviseletében szakmai szervezetek, például a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács munkájában.

II. A KRTK intézetközi kutatócsoportjainak kutatási eredményei

A továbbiakban a főigazgatói intézkedési terv keretei között a kutatóközponton belül, az MTA támogatásával alakult interdiszciplináris kutatócsoportok 2017-es eredményeit mutatjuk be.

• Hálózatok gazdaságtana csoport

A Hálózatok gazdaságtana kutatócsoport három jelentős és eddig kevésbé kutatott kérdéskört vizsgált:

- 1) milyen szerepe van a különféle kapcsolatrendszereknek a tudás terjedésében, valamint hogyan befolyásolja a kapcsolathálókat által generált tudás-áramlás a gazdasági (vállalati, iparági, regionális) teljesítményt?
- 2) Az iparágak technológiai közelségen alapuló kapcsolatrendszere hogyan befolyásolja a vállalatok termékdiverzifikációs döntéseit válság és nem válság időszakában?
- 3) Milyen szerepe van a társadalmi és gazdasági hálózatoknak a piaci tranzakciókban fellépő információs problémák kezelésében?

Az első kutatási projektben a kutatók elsőként térképezték fel a magyar vállalatok közti munkaerő-áramlás hálózatát. Fontos empirikus bizonyítékokat találtak arra, hogy a vállalatok közti munkaerő-áramlás a tudásterjedés egyik fontos eszköze és szerepet játszik a vállalati teljesítmény, elsősorban a termelékenység alakulásában. A kutatók bemutatták, hogy a munkaerő-áramlás termelékenységre gyakorolt hatását befolyásolja az iparágak közti technológiai hasonlóság mértéke, továbbá az, hogy vannak-e a vállalatoknak nemzetközi működési tapasztalatai.

Második kutatási projektjükben az összekapcsolt vállalati mérleg és termékstatisztikai adatok segítségével feltárták a magyar feldolgozó iparágak technológiai közelségi hálózatát („iparági tér”) a 2003-2012 közti időszakra, majd az iparágak e kapcsolatrendszerét használták a vállalati döntések és piaci folyamatok megértéséhez. Eredményeik szerint a vállalatok termékportfóliójának átlagos közelségi indexe nőtt a válság hatására, ami azt mutatja, hogy a pénzügyi válság időszakában felerősödött a technológiai közelség szerepe. Empirikus adatokon bemutatták, hogy a vállalatok a profiltisztítás során nagyobb

valószínűséggel szüntették-e meg, vagy csökkentették olyan termékek gyártását, amelyek a főtevékenységükhöz technológiailag kevésbé álltak közel.

A harmadik kutatási projektben a társadalmi és gazdasági hálózatok szerepét vizsgálták a piaci tranzakciókban fellépő információs problémák kezelésében. Olyan javak piacain, amelyek kevésbé jól definiáltak, ahol a jószág fontos jellemzői, a minőség és megbízhatóság kevésbé előre jelezhető, jelentős szerepe lehet a piaci szereplők közti kapcsolatrendszereknek. Több empirikus tanulmány megmutatta, hogy azon piacok hajlamosak a „hálózatossodásra” – abban az értelemben, hogy a piaci szereplők erőteljesen építenek a társadalmi és üzleti kapcsolatrendszerekre –, ahol nagy a bizonytalanság és/vagy jelentős információs problémák merülnek fel. Ilyen piacokon e társadalmi és gazdasági kapcsolathálóknak a vizsgálata segíthet megérteni olyan jelenségeket, amelyeket a piaci mechanizmusok hagyományos modelljei nem képesek megmagyarázni.

- **Határok és határtérségek kutatócsoport**

A kutatócsoport 2013-ban alakult a főigazgatói intézkedési tervben megfogalmazott célok alapján, az ehhez rendelt pénzügyi forrásoknak köszönhetően. További sikeres fejlődéséhez jelentősen hozzájárult, hogy külső, NKFIH finanszírozást is sikerült nyernie 2015-ben (NKFIH NN). A csoport az előzetes munkatervnek megfelelően dolgozott 2017-ben. Az esettanulmányokhoz kapcsolódó terepmunka több határtérségben is folytatódott és elkészültek a résztémákhoz kapcsolódó esettanulmányok, amelyek megvitatása és publikálásra előkészítése megtörtént. „A napi társadalmi gyakorlatok a határtérségekben” című altémához kapcsolódó kutatások nem csak az empirikus kutatásokra és az eredmények feldolgozására koncentráltak, hanem az elméleti keretek – a kritikai geopolitika egyes áramlatai, amelyek cselekvőként kezelik a határtérségi szereplőket – továbbgondolására is irányultak.

A publikációs és disszeminációs terv teljesítése jól haladt, amihez minden kutatócsoporti tag hozzájárult. Megjelentek angol nyelvű folyóiratcikkek a környező országok nívós (Scopus, illetve WoS regisztrált) lapjaiban, továbbá megjelenés vagy elbírálás alatt állnak vezető tematikus lapokban (pl. Journal of Borderlands Studies). Fontos kiemelni, hogy ezek a teljesítmények elsősorban a fiatalabb kutatók munkájának tudhatók be. A szenior kutatók olyan nívós kiadók könyvsorozataiban (pl. Routledge Europa Economic Perspectives, Border Regions Series) jelentettek meg könyvfejezeteket, amelyek növelik a kutatócsoport nemzetközi láthatóságát. A hazai és nemzetközi konferencia részvételek igen kiterjedtek voltak és a legjelentősebb éves kongresszusokon is sikerült jelen lenni (Association of American Geographers, International Geographical Union Thematic Conference, European Regional Science Association, Regional Studies Association). A Magyar Regionális Tudományi Társaság nagyváradi vándorgyűlésén tematikus szekciót szervezett a kutatócsoport.

A kutatócsoport folyamatosan nyomon követte a magyar közvéleményt foglalkoztató kérdések határokkal kapcsolatos összefüggéseit. Az államhatárok ellenőrzése a globális és a kontinentális migráció kérdéseire kapcsolódva minden szinten (ENSZ, EU, egyes államok, a pápa stb.) megjelent, s erkölcsi, gazdasági és politikai viták tárgyává vált. A külső határokon jelentkező problémák több esetben begyűrűztek az integráción belüli határokra is. Az EU belső határain olyan jelenségek tűntek fel ismét – több órás sorban állás egyes belső

határokon –, amelyeket a hidegháború után születettek nem ismerhettek. Az EU átalakulása (Brexit) olyan belső határkérdésekben jelenített meg érdekellentéteket, amelyeket mármegoldott – más feltételek között – a történelem. 2015 óta Magyarországon is egyfajta tényleges és politikai „határpszichózisról” beszélhetünk. Az illegális migrációs folyamatokhoz, illetve azok megállításához törvényi szabályozások egész rendszere kapcsolódott. Az előzőekben felsorolt jelenségek a határkutatások permanens újragondolásra készítetik a résztvevő kutatókat.

- **FDI kutatócsoport**

Az FDI-csoport 2017-es tevékenysége két fő projekt körül szerveződött. 2017. őszén nyújtották be a Society and Economy című újság különszámába azokat a cikkeket, amelyek előadás formájában hangzottak el a 2016. decemberében „International new ventures: the case of the Visegrad countries” címmel szervezett konferencián. A különszám cikkei felhívják a figyelmet a Visegrádi országok kis- és közepes méretű vállalatai nemzetköziesedésének sajátosságaira, például az international new venture-ök sajátos (globális) nemzetköziesedésére, egyes KKV-k globális értékláncokhoz kapcsolódó nemzetköziesedésére, vagy a KKV-k külkereskedelmének a válság alatti jelentős sebezhetőségére.

Az FDI-csoport 2017-es tevékenységének másik „oszlopa” a University of Hertfordshire-rel közös kutatás volt, amelynek keretében 2017. novemberében szerveztek egy műhely-beszélgetést. A rendezvény az ázsiai közvetlentőke-befektetések sajátosságaival foglalkozott magyar-lengyel összehasonlításban. 2017-ben egyrészt a szükséges vállalati interjúk (három indiai, egy japán, egy kínai és egy dél-koreai multi magyarországi leányvállalatának vezetőivel és munkavállalóival, vállalatonként átlagosan öt interjú) készültek el. A csoport szakmai munkájának eredményeként benyújtott egy cikket a Journal of Common Market Studies-nak, jelenleg a Human Resource Management Journal és a Competition & Change újságoknak benyújtandó cikkeken dolgoznak. A kutatás eddigi eredményei szerint mind a küldő, mind a fogadó ország (üzleti) kultúrájának lenyomata érzékelhető a helyi leányvállalatok működésében. Ennek megfelelően az ázsiai „eredetű” leányvállalatok vállalati kultúrája eltérő sajátosságokat mutat a máshonnan érkező befektetők leányvállalataitól.

- **Nemzetközi Összehasonlító Tanulmányok Kutatócsoport**

A Nemzetközi Összehasonlító Tanulmányok Kutatócsoport 2017-es tevékenységének kiemelkedő eseménye volt a harmadik, "The Role of State in Varieties of Capitalism" című konferencia megszervezése és lebonyolítása. A konferencián közel hatvan, felerészben külföldi előadó vett részt. A 2017-es konferenciát az európai integrációs folyamat jubileuma, a Római Szerződés 50 éves évfordulója miatt elsősorban az európai tanulmányok tudományterületnek szenteltük. A kutatócsoport az első két konferencia anyagai alapján 2017-ben elkezdte egy tanulmánykötet összeállítását, amelynek megjelenése a Palgrave-MacMillan kiadónál 2018-ban várható.

2017-ben a Nemzetközi Összehasonlító Kutatások kutatócsoportja elsősorban a kelet-közép - európai közvetlen külföldi befektetések szerepét, hatásait vizsgálta. A rendszerváltást követően a multinacionális vállalatok beruházásai jelentősen hozzájárultak az érintett országok termelési kapacitásainak, hálózatos infrastruktúra rendszereinek, szolgáltatási szektorainak modernizálásához. Ez a gazdaságot megújító és gazdasági növekedést indukáló hatás a 2008-as válságot követően megtorpant. Egyfajta közép-európai "middle income trap" alakult ki. Ennek lényege, hogy a korábbi periódusban a jelentős nettó működőtőke beáramlás, valamint a visszaforgatott profitok extenzív módon is bővítették az újratermelést a kapacitások fejlesztésével vagy a helyben végzett tevékenységek körének bővítésével. A 2000-es évek közepétől ez az extenzív bővítés lelassult a válság következtében jelentkező értékesítési nehézségek és a piac telítettsége miatt. Ráadásul a bővítő beruházások hozzáadott értékteremtő képessége nem emelkedett, vagyis az elszámoló árak csökkenése miatt a bővítésekkel együtt is csak a korábbiakhoz hasonló mértékű árbevételt és új értéket hoztak létre a térség multinacionális fiáléi.

A kutatócsoport az elmúlt évben erőfeszítéseket tett annak feltárására, hogy a multinacionális cégek mellett vagy helyett milyen más növekedési erőforrások mozgósíthatók. Megállapítást nyert, hogy a térségben elterjedőben lévő gazdasági patriotizmus, vagyis a hazai tulajdonú cégek preferálása multinacionális vállalatokkal szemben, csak csekély mértékben képes versenyképes hazai tulajdonú kapacitások kialakulását előidézni. Ezzel szemben gyakran azt lehetett tapasztalni, hogy a térség kormányai a gazdasági patriotizmus jelszava mögé rejtve a politikai járadékvadászat lehetőségeit bővítették. A közbeszerzésekben tapasztalható "legális korrupció" például súlyosan korlátozza a verseny érvényesülését az érintett ágazatokban (elsősorban az építőiparban, közműfejlesztésekben). A verseny hosszú távú és tudatos háttérbe szorítása, kikapcsolása nem tartozik a gazdasági patriotizmus koncepciójában javasolt eszközök közé. A gazdaságpolitika klasszikus értelmezése szerint annak eszközei a jólét növelését és az egyenlőséget szolgálják. A verseny időleges korlátozása e koncepció szerint is csupán átmeneti és végső célja a jövőbeli erősebb, intenzívebb verseny elősegítése, új, potens versenytársak fejlődésének támogatásával. A jelenlegi gyakorlat ezt a célt többnyire nem szolgálja. Szemlélete rövid távú és versenykorlátozó. Ez a gazdaságpolitikai gyakorlat maga is hozzájárul a gazdasági fejlődés megrekedéséhez.